

Podsticanje dekarbonizacije se može desiti samo ukoliko BiH odustane od izgradnje novih termoelektrana na ugalj ili gas. Licemjerno i besmisleno je od BiH da traži intenzivnu međunarodnu pomoć za dekarbonizaciju, dok se u isti mah troše milijarde konvertibilnih maraka na izgradnju novih termoelektrana na ugalj.

Na sjednici održanoj 17.marta u Sarajevu, Vijeće ministara je usvojilo Plan - utvrđeni doprinos Bosne i Hercegovine (NDC) za period 2020. - 2030. godine. Plan je sporan iz više razloga, a posebno jer je donešen uz očigledan doprinos energetske lobije, umjesto da da doprinos globalnim naporima za smanjenje štetnih emisija iz ovog sektora.

“Smatramo da se radi o vrlo opasnoj politici koja će nas dovesti do ekonomskog i ekološkog kolapsa, jer su usvojeni potpuno neambiciozni ciljevi koji pritom obuhvataju emisije iz novih termoelektrana na ugalj. Takve kalkulacije su apsurdne i sramotne, a s ovakvim dokumentom možemo samo planirati vlastitu propast ”, kazala je Majda Ibraković iz Aarhus centra u Banja Luci.

Ovaj veoma važan dokument trebao bi da predstavlja doprinos naše zemlje u smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte u skladu sa Pariškim sporazumom, ali i aktualnom Zelenom Agendom za Zapadni Balkan koji je BiH prihvatila potpisivanjem Sofijske deklaracije u novembru 2020. godine, čime se jasno opredijelila za klimatsku neutralnost do 2050. godine. Umjesto toga, zahvaljujući pritisku “prljavog” energetske lobije, NDC plan se zasniva na zastarjeloj, ali i dalje važećoj energetske strategiji koja je bazirana na novim investicijama u termoelektrane na ugalj. Nevladine organizacije su kroz dva kruga konsultacija održanih povodom usvajanja NDC-a za period 2020-2030 ukazale na ovu problematiku, ali nažalost komentari nisu uvaženi.

“Skandalozno i potpuno kontradiktorno je usvojiti NDC za period 2020-2030 kojim BiH izražava namjeru za smanjenje emisija gasova, dok se istovremeno planiraju nove investicije u termoelektrane na ugalj. Ostaje potpuno nejasno kako to BiH namjerava smanjiti emisije uz nove termoelektrane?”, izjavila je Nina Kreševljaković iz Aarhus centra u Sarajevu.

Pored toga, autori plana - konsultanti i institucije nisu poštovali zakon jer nije sprovedena strateška procjena uticaja na životnu sredinu koja treba dati ocjenu na uticaj ovih planova na životnu sredinu, tako da nemamo pokazatelj o usklađenosti Plana i utvrđenog doprinosa BiH sa politikom zaštite životne sredine.

“Ovo je još jedan u nizu ‘projekata’ kojim međunarodni donator, u ovom slučaju UNDP, u saradnji sa podobnim lokalnim konzultantima kroje sudbinu Bosne i Hercegovine i njenih građana”, izjavio je Denis Žiško iz Aarhus centra Tuzla. “Nakon igrokaza koje naše vlasti nazivaju Javna rasprava, Vijeće ministara je usvojilo još jedan beskoristan dokument kojim se pokušava prividno ispuniti forma dok se u potpunosti zanemaruje suština.”

Ono što smatramo ključnim u ovom trenutku jeste iniciranje revizije Okvirne energetske strategije za BiH do 2035. godine od strane nadležnih organa vlasti, kako bi se ista uskladila sa ambicioznom klimatskom politikom koja treba da ide u pravcu dekarbonizacije elektroenergetskog sektora i prestanak ulaganja u uglj.

Izvor: czzs.org